

KEMENESALJA

Megjelenik minden vasárnap reggel
Előfizetési ár: egész évre 5 P, fél évre
2.50 P, negyed évre 1.30 P.

POLITIKAI LAP.

Felelős szerkesztő és kiadó: DINKÖREVE NÁNDOR

Szerkesztőség és Kiadóhivatal:
Céldömök, Kossuth Lajos-utca 21.
Hirdetés díja előre fizetendő.

A közvéleményt

Előadta Gömbös Gyula miniszterelnök beszédét a rádió szótárában, mert kormányra lépése óta mindenkor fontosnak tartotta politikai magatartását, céljait és terveit az étheren át közvetlenül tudomására hozni nemzetének. Az utóbbi napok nagy belpolitikai eseményváltozásai újból a mikrofon elé vezették a Vezért, mert ezekre a változásokra felelni akart és válaszolt.

A kormányváltozással kapcsolatos változásokra

vonatkozólag kijelentette, hogy azok fontosak, sőt egyesesen elkerülhetetlen politikai szükségességből születtek meg.

A kormánylemondás és a Ház feloszlatása az alkotó munka folytatására elkerülhetetlenül szükségessé vált.

Nagy alkotásokat nem forradalmakkal,
— mondta miniszterelnök —

tervszerű, körültekintő és minden érdekekkel józanul szemlélő politikai cselekvéssel lehet létrehozni.

Azok a reformok pedig, amelyeket maga elé tűzött Gömbös Gyula, nem céloznak forradalmakat, hanem éppen a forradalmak elkerülését akarják. Nyílt kérdést intéz nemzetéhez, hogy akarja-e a maga politikai életét

vele, vagy mással irányítani.

Akarja-e, hogy Gömbös Gyula miniszterelnöksége körül olyan tábor toborzódjon, amelyik

egy világnézet alapján áll, egyöntetű egészet jelent és így nem hátráltatja, de elősegíti a kormány alkotó munkáját.

Alkotmányos érzületem is azt diktálja — mondta a miniszterelnök — hogy mielőtt a kormány megkezdene reformmunkáját, amellyel véleményem szerint

új korszakot fog nyitni a nemzet történelmében — szerezzen bizonyosságot afelől, hogy reformtörekvései mögött találja-e a nemzet többségének bizalmát.

Kétségtelen, hogy a Vezért követni fogja minden jövőjét szívén viselő magyar ember, mert Gömbös Gyula eddigi miniszterelnöksége alatt is bebizonyította, hogy céljai elérését minden erejével a nemzet javára fordítja.

Az egész nemzethez fordul a miniszterelnök

s megkérdi, megadja-e nekik a küldetést és megbízatást és odaköszönni-e nekik akaratát és elszántságát annak a szociális gazdasági politikának megalkuvásánálküli valóra váltásához.

De a legfőbbek, ami miatt az egész nemzethez fordulok — mondja — az, tudni óhajtom,

követni fog-e a nemzet azoknak a refor-

meg akarjuk hatványozni belső erőt és képessé tenni arra, hogy tudja teljesíteni történelmi hivatását itt a Kárpátok medencéjében.

Öszinte kérdésre vár öszinte feleletet, amikor azt mondja: akar-e velem jönni: akar-e engem követni az ország második ezredévének megteremtésére irányuló külpolitika,

a nép anyagi, erkölcsi és szellemi jólétét szolgáló belső és gazdaságpolitika és a nemzet erkölcsi és anyagi megújítását célzó reformok útján?

Ha igen — folytatja a miniszterelnök — úgy segítenie kell engem egy olyan képviselőház, egy olyan parlamenti többség megteremtésében, amely felül emelkedne a természetellen politikai cselaközvények és az önző hatalomfelfúvatosítás szemponyjain, át lesz hatva a magyar nemzet iránt tartozó nagy történelmi kötelességek felemelő érzéséből.

A miniszterelnök részletes programot adott, majd így folytatta beszédét: Ime, ez az én programom.

Aki ennél jobbat, a nemzetre előnyösebbet tud, az álljon elő, énszívesen meghallgatom.

Szól ez különösen az ellenzéknek.

Ha azonban nem tud jobbat, úgy kötelessége az én programomat elfogadni és velem jönni.

Én biztos vagyok benne, hogy az a magyar nemzet, amely az elmúlt évszázadok viharai között is mindig meg tudta találni a helyes utat, — amely talán nehéz, de a sors által kijelölt ut s amely felfele, a kibontakozás, az emelkedés: a jövő felé vezet — most is követni fogja azokat, akik virágzás felé akarják vezetni a nemzetet.

Eddig a felelősségteljes politikus beszélt nemzetéhez nagy ölekről és kezdődő új korszakra készülődését ismertette a közvéleménnyel. Most, beszéde végén megszólalt az ember. A kálváriát járó magyar ember s így szólt:

Testvérek! Kálváriát járó magyar vagyok én is, csak úgy, mint ti. A rögös út, amelyen nagy magyar ölelők felé haladunk, miúgya végtelen volna? Elyankor úgy érzem én is, hogy az állandó, minden erőf ígénybe vevő munkába miúgya lankának. Ember vagyok, verejtékes magyar ember, olyan mint ti. De ha a nemzetről van szó, el nem társadhatok. Az erősebb, szilárdabb törője te a verejtéket a gyengébb homlokáról, segíts és erősítsd az elesetteket, hogy együtt mehezzünk: sötétségben, ködben, viharban egyaránt, hogy elérjük, végre elérjük a világos magyar életet, a magyar boldogság mezejét.

De nem is vagyunk, mert nem is lehetünk fáradtak. Valamennyien sorsunk útját járó magyarok vagyunk csupán, kiknek a Mindenható és a történelmi élet nehéz feladatok megoldását parancsolja és akik — mert biznak nemzetük történelmi elhivatottságában — célt fognak érni. Ez a felismerés, ez a meglátás, ez az akarat és a legutóbbi napok politikai cselaközvényeire. Halljátok minden magyar Testvérem hívó szavamat, amikor a Nemzeti Egység táborába szólítalak. **Jelszavunk: — fejezte be nagyarányú beszédét a miniszterelnök — Minden magyar a Nemzeti Egység Táborába nemzetünkért.**

Gömbös Gyula hittel és reménnyel hagyta el a mikrofont, melyen keresztül oly sokszor szólott megnyugtató szavakat nemzetéhez. Meggyőződésünk, hogy a nemzet erre

mellé országszerte, elsősorban azonban itt a Kemenesalján (Céldömölkön), ahol rokonsága is él és gyermekeinek egy részét is itt táltatta, a nemzeti közösség érdekében higgadtan számoló, határozott és világos helyzetet teremtett, a nemzet meg határozott állást fog fog lalni a Vezér mellett, hogy jobban lépje át egy új korszak küszöbét s azon át verjen talajt szebb és boldogabb, virágzóbb magyar mezőkön.

Választások előtt.

Az egész ország közvéleménye osztatlan megkönnyebbüléssel vette tudomásul a házfelosztalás tényét. A politikai életben olyan őszintélen helyzet fejlődött ki, amelyet csak egy ilyen halálhírt lehetett tisztázni: a nemzet akaratának megkerdeztésével.

A Gömbös kormány hivatalba lépésének pillanatától el volt szánva arra, hogy magyar nyelvű reformokat visz keresztül a magyar élet minden szféráján, mert meggyőződése szerint — ebben a meggyőződésben az ország tulajdoni többsége osztozik — a változó viszonyok, az új korszellem szükségessé teszik, hogy az ország megújuljon s a mai idők feladataiból mellő az eszközökkel vivja meg a jövőért való nagy harcot.

Kell-e a Gömbös kormány reformterveit népszerűsíteni, mikor ezek a reformtervek olyan szociális szellemű, a konzervatív építő politika olyan megszívlelésre méltó vágyát? vannak állítva, hogy a józan, hazáját és népét szerető magyar ember csak örömmel fordíthatja őket? Kell-e szót emelni a titkos választójog érdekében, amely a nemzet évtizedes kívánsága amelyet a most megszűnt parlamenti viszonyok között megvalósítani nem lehetett, mert az ugynevezett többségi párt nem támogatta Gömbös Gyula miniszterelnökét ebben — és még sok más kérdésben — azzal az őszinteséggel, egyenességgel és megbízhatósággal, amelyek nélkül nagy reformokat alkotni lehetetlenség? A földirtokelosztás igazságosabb, szociális viszonyokat megfelelőbb, törvényes uton történő megváltoztatása, a telepítés nagy kérdésének megoldása, a földműves társadalom helyzetének megjavítása, véleményünk és érzésünk szerint mind olyan törekvések, amelyek megvalósításához a Gömbös kormány megérdemli a nemzet egyöntelű támogatását.

Az elmúlt hetek áldatlan politikai küzdelmeiben egyesek a Gömbös kormányban szemben a rágalmozás fegyvereiből nyúltak. Azt a hitelt akarták keltetni, hogy Gömbös Gyula veszedelmesen radikális nézeteket vall, felforgatásra törekszik, sőt voltak, akik a diktatúra vádjával illették őt. Ez a legveszedelmesebbnek hangzó vád, a legméltóbb cáfolatot épen a parlament felosztalásával és a nemzethez való apellálással nyerte. Elgondolhatjuk ezután, hogy mennyire lehetnek igazak azok a vádak, amelyek reformtörekvéseinek veszedelmes radikalizmusáról regélnének.

Gömbös Gyula miniszterelnök kormányalépésének pillanatától kezdve számtalanszor hangoztatta, hogy nemzeti munkatervécek elgondolásait az ősi magyar alkotmány alapelveinek érintése nélkül óhajti megvalósítani. De nemcsak ezt hangoztatta, hanem azt is, hogy ez az új országépítés a haladó konzervatívizmus jegyében fog történni, mert csak ennek az elgondolásnak a keretében látja biztosítottak az elérendő eredményeket. Nem kicsi kérdésekről van szó, hiszen amiért most a kormány harcol, az az új alapokra fektetett Magyarország jobb jövődjé. De épen mert a tét ilyen nagy, a kormány különös gondot fordít arra, hogy a reformok arról az oldalról se veszélyeztessenek, amelyek a temperamentumok hevesességétől, a politika küzdőterén való kiemelkedés óhajától sarkalva, túl akarna licitálni a kormány reformtörekvéseit s a felhevült agyak vágyálmáival óhajta helyettesíteni a valóság adta lehetőségeket. Mert egy előre látó reformpolitikának

mindenkor pontosan kell tudni azokat a határokat, ameddig a nemzet nagy léteérdekeinek veszélyeztetése nélkül elmehet és amelyek okos megszüntetése azzal keveslet, hogy az a nemzet ele tuztunk, azt valóban képesek is vagyunk megvalósítani.

Gömbös Gyula miniszterelnök az elavult maradiság és a veszedelmes túlzás által vont határok között a legértékesebb és legeredményre vezetőbb utat választotta. Ujítani akar anélkül, hogy meglévő nagy értékeket, amelyek lényeg értékek s nemcsak többé-kevésbé burkolt egyéni törekvések kisugárzásai, megőriz, de nem akar az újításoknak arra a kalandos területére sen lépni, ahol a mértéktelenség veszedelmes kudarchoz csúráját rejtegeti magában.

Az elkövetkezendő választásokon Gömbös Gyula miniszterelnök ehhez a célkitűzéshez, ehhez a becsületlen haladó, józan reformpolitikához kéri a nemzet támogatását.

A magyar nép évtizedes történelme sok nehéz helyzettel teremtett és sokszor kellett országunknak döntőfontosságú kérdések felett határozni. A legutóbbi reformpolitikai korszaktól immár száz esztendő választ el bennünket. Az hisszük száz év elfeledő egy-újabb reformkorszak vágyának kialakulásához és igényeinek kieljesítéséhez.

Est kell megértenie a magyar népnek s ha megérti, akkor Gömbös Gyula hívó szavára úgy fog felelni, hogy ezzel első sorban saját magának, az ország jövőjének tesz döntő szolgálatot.

Már megkezdődtek a választási mozgalmak az egész országban, úgy a celdőnőki választókerületben is. Pénteken este Gömbös Gyula miniszterelnök rádiószózatát, amelyet kivonatossan jelen számunkban közlünk,

a hét legnagyobb eseményei közé tartozik. A beszéd megindokolja a Ház felosztalását, a kormány újabb célkitűzéseit, de megérthető a beszédből az is, hogy a Vezér szilárd bázis többséget akar, amellyel reformtörekvéseit végre hajthatja.

A jelöltek névsorából látszik, hogy nagy részük új ember a politika küzdőterén, olyan egyéniségek, akik szívvel lélekkel, lelkesen támogatják Gömbös Gyulát és kormányát. A hangulat szerinti és Nemzeti Egység Pártja szervezetei a legnagyobb összetartással dolgoznak azon, hogy a Vezér és tábora diadalmasan kerüljön ki a választási küzdelemből. Mi is őszintén kívánjuk Gömbös Gyula győzelmét, mert ez a győzelem hozhat a belpolitikában nyugodt fejlődést, a külpolitikában pedig a revíziós törekvések erősödését.

A celdőnőki választókerület Nemzeti Egység Nagyválasztmánya dr. Hethéssy Elek kerületi elnök elnöksége alatt tegnap, szombaton délelőtt 9 órakor jelölt értekezletet tartott, amelyen hivatalos jelöltül **szentmáryi Radó Lajos** képviselő nagybírói tokos, felsőházi tagot jelölték.

Sport.

A bajnokság állása a második fordulóban:

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1. Perutz	13	11	—	37	7	24						
2. M.Z.S.E.	13	11	—	1	43	10	23					
3. Keszthely	13	9	—	2	37	17	20					
4. Sarvar	13	5	6	2	—	24	17					
5. Sz. F. C. 12	7	2	—	3	21	14	16					
6. Kőszeg	13	6	2	5	22	20	14					
7. Sz. V. II	13	6	1	6	39	25	13					
8. C.V.S.E.	13	5	1	7	13	36	11					
9. Körmen	13	5	—	8	21	31	10					
10. Sz.S.E.H.	13	3	—	9	23	34	9					
11. P.Vasutas	13	2	—	11	5	48	4					
12. T.I.A.C.	22	—	—	22	—	—	—					

Hirdetéseket felvesszünk

E csoportokat a gyerekek maguk jelölték ki, amikor akaraterejüket először tanúsították, másodsorban a hazai földigítással, harmadszor javulásként, negyedszer veszes dolgok szolgálatába állították. Ha ezekben az irásokban lévő nagy elhatározások csak négyedrészt válnának valóra, akkor nem lenne iskolánkban rossz tanuló mindenki jónak lenne, nem szomorkodnának a szülők, mert minden gyerekük csak örömet jelentene, nem sirna a nemzet és nem lenne csonka az ország. A világ tele lenne csupa becsületes, derék emberekkel, akik meleg szívvel szaladgálnának embertársaik javáért egész életükön át. A felledezők és találmányok hallatlanul meggyőződésük, új eredmények, új találmányok, újjonnan lefedezett világrészek gazdagítanak az emberiséget.

Az első osztályosok: háromnegyed része jó tanulóra akarja hasonlítani akarat erejét. Ezalatt sokan a vállalási kötelesség teljesítését is értik, bár elsősorban a jó bizonyítvány elérését szeretnék. Az osztály többi tanulói pedig csak a tanulmányi eredmények, hogy akarajukat a jóra és a

Mit akar a gyermek?

Felolvasta az állami polgári iskola szülői értekezletén **sz. Csorba Tibor** tanár 1935. február 23-án.

Az iskola a maga emeralakító munkájában két nagy célt ismer. Az egyik bővíteni a gyermek tudását, hogy ismereteivel méltó helyet nyerje el a társadalomban. A másik, hogy a gyermek jellemes legyen. A jellem — Novalis szerint — nem más, mint teljesen kiképzett akarat. Nevelői munkánk lényegében tehát a gyermek akaratának jó útra terelése képezi.

A tudás akaratának bővítése, a tanfolyam anyagának a gyermek lelkebe ültetése kizárólagosan tanári

a gyermek tanulását. Figyeljük, hogy váltott-e a tanulás mellett sunyi idő, amennyivel napi öt óra valót tartalmazhat.

A gyermek akaraterejének képzése és erősítése azonban a tanórán és szülői együttműködésének lehet csak az eredménye. Ebben a munkában — a gyermek érdekében — elvárjuk a szülők segítségét támogatását.

Miért kell gyermekem akaratát nevelni, kérdezhetné valaki?

Elsősorban azért mert az akarat olyan erő, hogy azzal minden embernek számolnia kell. A le nagyobb kinség jelenté, amelynek kezelése nem lehet számunkra közömbös, vagy mellékes. Az akarat óvvelés elsősorban fontos. Éppen a szülőknek és mindazoknak, akik belgőstolnak az életbe, lehettek bő tapasztalataik arra vonatkozólag, hogy akaratéros emberek a világ. Hogy erős akaratú — ha sziklát nem is görgethetünk, — ahogy az egyik tanítványom mondotta, de minden esetre: kovács-olhatjuk vele szerencsénket.

Akaraterejének lelki végtelensége.

érzetet kelti. Úgy érezzük, hogy az őslónok és rendetlen vágyak ficakoló paripáját biztos kézzel tudjuk megfékezni. A fekezhetetlen ösztönök megvisslik az ember idegzetét és szervezetét. Éppen ezért tartjuk ideg orvosok is elsősorban szükségesnek az akarat nevelését, erősítését, mert a beteg idegzetű ember elsősorban a jével képes rohamait legyőzni. Azt

elhagyja magát, terhére valik ember-társainak és önmagának. Mindezt elcsúsztatja, ha megvan akarata, mert meg lehet tanulni.

Mondottuk, hogy az akarat erő, amelyel mindenkinek számolnia kell. Kérdés azonban, hogy erzi-e a gyermek önmagában ennek az erőnek szűnyhadását? Erre utagam is kíváncsi voltam és egy alkalommal megkerdeztem a 200 itteni övédekkel, hogy mire használnak fel akarat erejüket. A legmeglepőbb volt, hogy valamennyien elismerték a bennük rejlő akaraterejt. Valamennyien vallották, hogy ezzel alkotni lehet: Kiváztam a szöveg közül, hogy ezt az erőt irányítani, apolni, fejleszteni

Hallatlanul érdekes volt régivel-vasnom válaszukat. A sok érdekeség mellett azonban súlyos bajukat is meg lehet látnom. E súlyos bajokról akaro-k néhány szót szólni, mert ennek egyedül orvosa mi vagyunk. A sürögő elme, segélyt szeretnebből és kötelességszerűen a vállalkozni kell.

A nagy osztályból beszédet írtukat négy nagy csoportra osztottam.

Egyesülés

A „Falu Országos Földmivesszövetség” és a „Magyar Gazdaszövetség” a Faluszövetség székházában rendkívüli közgyűlést tartott, amely elhatározta, hogy mindkét egyesület megszűnteti önálló működését és a keletülő a „Falu Magyar Gazda és Földmivesszövetség” névvel új egyesület alakul. Ez az új agrártársadalmi szerv nyomban megtartotta alakuló közgyűlését, amelyen elnökké választották: Mayer János ny. minisztert, tiszteletbeli elnökké Bernát Istvánt a Nemzeti Bank alelnökét, társelnökké Ivády Béla ny. minisztert, Mayer Károly földművelésügyi államtitkárát és Schandl Károly országgyűlési képviselőt, az O. K. H. vezérigazgatóját, ügyvezető alelnökké pedig Krudy Ferenc országgyűlési képviselőt. Az új egyesület ügyvezető igazgatója Tölgyes István dr. lett.

A közgyűlésen Mayer János elnök megnyitó szavai után a Gazdaszövetség nevében Ivády Béla ny. miniszter emelkedett szólásra és örömmel üdvözölte a nemzeti erők összefogása nagy gondolatának azt a győzelmet, amelyet a két egyesület fúziója a mai napon kifejezésre juttatott. Ezután Schandl Károly méltatta meleg szavakkal Bernát Istvánnak és a Magyar Gazdaszövetségnek érdemeit a magyar agrármozgalom terén. Az új egyesület — mondotta, többek között — amely az építő erők összetegésének jegyében alakult meg, Károlyi Sándor gróf szellemében kívánja szolgálni az agrártársadalom és ezen keresztül a nemzet érdekeit. Schandl Károly és Mayer János indítványaihoz az új alakulat egyhanguan elhatározta, hogy Bernát István eddigi munkas-eredményes életének megbecsülése jeléül egy az ő nevét viselő 10.000 pengős alapítványt tesz.

Schandl Károly nagy tetszéssel fogadott beszéde után

— vitéz Marton Béla gazdasági főtanácsos, országgyűlési képviselő üdvözölte a megalakult egyesület elnökét, Mayer János ny. minisztert, meleg szavakkal emlékeztetve meg a földmives és kisgazdatársadalom érdekében eddig kifejtett áldásos működéséről. Átuterte a fúzió fontosságának ismertetésére, többek között a következőket mondta: „A két egyesület ezzel nem csak arra mutatott példát, hogy minden egyesületi és személyi szempontnak háttérbe kell szorúlnia, ha az egyetemes gazda és földmives érdekek vélméről van szó, hanem bizonyosságot tett annak felismeréséről is, hogy a nagy nemzeti célkitűzések elérésének egyik alapfeltétele az egyesületi egyesületekben eddig külön-külön gyűjtött erők tömörítése és az egyesületek közötti túlnyomó részt személyi momentumok és hatásköri szempontok előtérbe kerülése folytán képződött választalak lebontása. A Nemzeti Munkaterv szellemének az egyesületi életre vonatkozó és a gyakorlatba való ez az első megnyilatkozása két irányban is éreztetni fogja jótékony hatásait: Egyrészt a magyar társadalom legnagyobb rétegének egysége felé teszi meg a kezdeményező lépést, másrészt ezáltal a Nemzeti Egység épületének egyik legteherbíróbb alapkövét rakja le.”

Felszólalása végén vitéz Marton Béla így fejezte be beszédét: „Magyar Gazda és Földmivesszövetség”

A magyar földmives és gazdaszövetség több száz szabad-társulás alapján létesített testületben van széttagolva. A nemzet törzsét alkotó legnagyobb társadalmi réteg ilyen részekre hullva gazdasági életmegnyilvánulásaiiban

puha és erőtlén. Az egyetemes gazda és földmivesszövetség széles területét a másodrendű egyesületi érdekek szétdarabolják és ennek áldozata az egész gazdaszövetség

A gazda és földmivesszövetség védelmét — eddig is önzetlentül szolgáló két legnagyobb országos szerv: a „Falu Országos Földmivesszövetség” és a „Magyar Gazdaszövetség” az egyesülésben rejlő hatalmas erő felismerésében mostan egyesült és „Falu magyar gazda és földmivesszövetség” elnevezéssel közös szervezet létesített. Ezzel példát mutatott arra, hogy az egyetemes gazda és földmivesszövetség mellett minden egyesületi, személyi és hatásköri szempontnak el kell törpülnie.

Hívó szóval fordulunk minden gazda és földmives testülethez, járuljon hozzá az erők tömörítéséhez és csatlakozzék az új szövetséghez (Budapest V. Bathory-utca 24. szám), amelynek célkitűzései minden önzetlentül dolgozó gazdaszövetség és gazdaszövetség célkitűzéseivel azonosak.

Minden körülmények között módot fogunk találni arra, hogy a csatlakozó testületek értékes munkájukat a szövetség keretén belül és annak támogatásával zavartalanul folytathassák.

A hasonló célú testületek közötti válaszfalakat le kell bontani, mert a gazda és földmivesszövetségnek a gazdasági élettel való kapcsolatának erősítéséhez átíró erőre van szüksége és ezt első sorban egy minden kisimyes, mellékszempontok fölül emelkedő, a gazda és földmivesszövetség egyetemes érdekeit védő hatalmas szerv biztosíthatja.

Bizalommal várjuk, hogy a magyar földmives és gazdaszövetség a közös munkához csatlakozik.

Budapest, 1935. febr. 19.
Mayer János ny. miniszter,
Ivády Béla ny. miniszter, Mokrópátkai Szabó István ny. kisgaz-

daminiszter Mayer Károly államtitkár, Wünsch Frigyes a Hadszövetséget igazgatója, Schandl Károly az O. K. H. alelnök igazgatója, vitéz Marton Béla, Krudy Ferenc, Csizmadia András, Patacsy Dénes országgyűlési képviselők és Koncz János a közsegi és körjegyzők egyesületének elnöke.

A felhívás kibocsátásának gondolatát a közgyűlés egyhangu határozattal tartotta magáéknak. Ezután Krudy Ferenc szólalt fel, hangsúlyozva beszédében, hogy Gömbös Gyula kormányelnöki ténykedésével olyan rendet és nyugodt atmoszférát teremtettek, ami előfeltétele annak a oltudatos és hasznos munkának, melyet az új egyesület végezni akar. Végül Mayer János alelnök zárószavaival, melyekben az új egyesület munkájának célkitűzéseit és módszereit még egyszer összefoglalta, a közgyűlés lelkes hangulatban véget ért.

A Sághegyen az őszel történt hatalmas verekedés vádoltja, Póco Sándor 26 éves alsóságilegényt, akit a szombathelyi törvényszék 6 évi fegyházra ítélt, a győri tabla másodfokú felmentése és azonnal szabaddalra helyezte. A vádlott védelemre való hivatkozását a bíróság fogadta.

rosszra használják. Kétféle akarat van — állapítja meg az egyik elsős — egy jóra hajló és egy rosszra hajló. Én ezeket közösen használom. A rosszra hajlót akkor, amikor az ördög kísérti. A jóra hajlót akkor, amikor az Isten van velem. A bűnök szennyétől akarunk megszabadulni, ellenállni a gonosz gondolatnak, örömet szerzeni szülőknél és embertársainak. Legyőz-ném a rosszat — írja valamelyik — és sok, sok jót omlatunk. Ezek az írások beszédesen igazolják, hogy mindenkiben egy szent és egy gonosz-törvénnyel. A szülő, a nevelő-felelős érte, ha a szent nem győzi le a gonoszot. Hazaszeretett az kivájo, hogyha minden ember akarja, akkor meg lesz Nagymagyarország, nem lesznek ily szomorú helyzetben.

A második osztályosok nagyobb része jó tanuló akar lenni. Erdekés, hogy ezen osztály növendékeit véle-mény nyilvánításukban megzavarták a Demosthenesről tanultak. Mindenki jól tudja, hogy ez a görög bölcstársólag akaraterejének köszönhetőenoki hatását. Így volt Demosthe-

nesz sikere a török világban és a mi kis magadikosaink között is. Majd mindegyik ilyen akaratere Demosthenes akar lenni, aki minden nehézséget legyőz. Ugyancsak sok helyen olvasom a tanultközmondások visszhangját. Megállapítják, hogy akaratere nélkül nem állhatnak meg az életben. Nagy a izalmok, hogy akarat erejükkel a rossz bizonyítványt yelére javítják. Milyen jó lesz majd hallani — írja az egyik — hogy jó tanuló vagyok. Tanulás alatt értik a játékok elfelejtését is. Most tanulok — írja az egyik — hogyha tanulásomat tetteket vihessek velem. Akaratomat tanulóra használom. — hogy meg legyen a jövőm. Az akarat hiányt nagy veszteségnek tartják, sőt, a romlás okának. Akinek nincs akarata — olvasom a cédulán — az hamar elromlik. Nagy harcot vívni a rossz ellen, jó akaratok lenni, nem akarnak cigarettázni, teljesítik a szülői parancsát s ha csak lehet, megmozgatják a hagyokat, fel-támasztják Magyarországot és eltörik Triánont.

A harmadik osztály növendékei irak a legérdekesebb és egyben a legzomoróbb dolgokat. Ezek az írások hívják a legtektségbeesettebb hangon segítségünket és várják, hogy jó utra terejlük a gyermek akaratát, hogy az elérhetetlen álomvilágból a valóság világába vezessük őket. Elkendően jól tanulni — írja egy har madikos — mert jó bizonyítványt vagy boldogság. (Itt csak egy segítő kéz kell a meggyertok a gyermekeket a jótanulás szent ügyének. A rossz jegyek jóra javítása segítségünkkel

a bűn kerülését, a szegényeknek való segítségét jelent. Erős akarral — írja egyik — egész életemet a szegény nép sorsára szenteltem. Egész életét a szerettekre építené egy másik gyermek mert akkor olyan, de olyan boldog lennék — írja. Legyőz-ném a világ rossz erkölcsét. Megváltoztatnam a föld életét. Így irnak. A nagy hazasok osztálya — ez Mielőbb legyen Nagymagyarország. Vesszen Triánont! A magyar igazság apostolai ülnek itt, a padokban. Hálás szolgálom a hazat.

Az egész világon hirdetem a magyar igazságot és akarom, hogy Magyarország nagy, hatalmas és boldog legyen. — Irják. Nemelyik Isten nevében az ellenség ellen kézdül. — Ez már magán vére is elég lenne, de nem a teljes szültség harmadikosaiknak. Itt vannak még, akik fel akarnak találni olyan dolgok, ami Cellben nagy ügy lenne. Majd ilyeneket irnak: világszerte leszek. — Hit hirdető leszek és megintulom a különböző népek nyelvét és szokásait. — Királyi leszek, hogy megnevelesem a világot. — Minden nyelvet megtanulok. — Orszorországban rendet omlatnak. — M. ndig utazok. — Afrika mentek és gazdagon tereük vissza, mint király. — A könyök szegényeit egy nagy, szegény-házba terelnem és életük végéig oltatóm őket mindennek. — Egy-toma utazok — Kőrölczenem a Bataton. — Good néked ének, mint pap. — Van, aki mindenképpen hatalom akar akaraterejével elérni, hogy egyddi énekesen a földön.

Recrudescunt inclytæ gentis Hungariæ vulnera

Kiujultak a nemes magyar nemzet sebei.

Március 15.

A szabadság akarása, mint történelmi parancs él a magyar nép lelkében. Az ezeréves magyar törtélelem egyetlen gigászi harca, a magyarság életére törő erőket szemben. A szabadság gondolatában az őshaza roninok határtalan szabad messzesége árad és az ígát nem törő magyar dac lázad. A szabadság eszméje, a magyar égbolt feletti örök égi jegy, amely csillagatlan magyar éjszakákon utat mutat. Ha a magyar nemzet lelkében elhárványul a szabadság gondolata és eszméje, ha a magyar élet, a magyar életvezetések kárpáti ormokba akadó messzeségét megcsönkítjük, ha az ígát nem törő robbanó lázadó dacunkat kerekbe akarják törni, ha megnehezül felettünk a felbök járása, ha a magyar életvezetések felzárkózó könnyűre eltakarja a magyarság égi jevét — akkor, ha rossz idő jár — kiujultak a nemes magyar nemzet sebei. Kiujultak, felszakadnak a régi harcok sebei és a könnyezés magyar levegőt a régi harcok dicső fegyvereinek csillogása teszi fényessé, a szabadság égi jele pedig szikrázva ragyog a kuruc tabortűzek, vagy a márciusi ifjuság lángoló léleklobogásában.

A magyar faj uralmát és létét Európa vihaszarkán az oltálatlan lánggal égő szabadság-szeretlünk biztosította. Az európai népek oltáran öröktűzként ég a szabadság nemzetének, a magyarságnak élete.

Amikor a bizanci császár, gyökeréig kiírja a keleti gótok szabadság jogait; amikor a spanyol királyok sárba-vérbe rántják a holland szabadság eszméjét, amikor Európa apró népei szétmállanak a zsarnoki szabad-

ságot elnyomó önkény brutális sulya alatt, a magyar nemzet szabadságjogokat biztosító adománylevelet ad: az itt élő nemzetiségeknek. Adománylevelet, amelyek mai napig biztosították az idegen uralom alatt is biztosították a nemzetiségek faji jellegét. Az idegenek a vendég-szabadság jogait élvezték ebben a hazában.

Mások szabadságát mindig megbecsültük, de kirepült a kard a hüvelyéből, ha a szabadság-jogainkat sérelem érte. Az a kard, mely sebzett karral is védelmezte a keresztény szabadságot, először teremtette meg Európában a vallásszabadságot. Eseltek erőnkkel, két császár zsarnoki erejével szembe fordulva védte a magyarság az itt élő népek szabadság jogait. A magyarság számára nem a francia forradalom szülte a szabadság elvét, hanem a magyar génusz teremtette meg, nevelte patinás, a nemzet szíve-vérével, jellemével össze forró, örökmozgó gondolatát.

Egyetlen nemzet sem áldozott az egyetemes emberi szabadságjogokért annyit, mint a magyar. Az egész történelmünk önvédelmi harc, martírok, vértanúk szerepével. A népi szabadság gondolattal, a figgelenység eszméjét mi tettük európaivá, Kossuth Lajos csodálatos erejével, embert öltött szabadság eszméjével, amely mint H. G. Wells írja világítörténetében — tisztán az igazság és a szellem erejével az angol világbirodalom Russel-kormányát és Palmerstont segítette újból a birodalom élére.

Trianonban rossz idő virradt a magyarságra és a sebek kiujultak. Évszázados könnyeket sirtunk fájdalomunkban a lelkünk-re. Keservünk jajával kardra mar-

kolt a kezünk, a önfia v. la szabadság védelmezője. Es a sebek vékonykeket sirtak. A szabadságnak nem volt fegyvere. Es a szabadság gondolata az útra éledt Kossuth gondolattal — ahogy az angol író mondta Kossuthról — tisztán az igazság és szellem erejével — minden nép számára érthető nyelven: Revizió — megindult a világhódító útjára, országról országra. Barátokat szerez, ellenségeket buktat el. Idegen, mindenki számára érthető és látható szóruhában, a magyar szabadság gondolata, az emberiség igazságértének próbaköve lett. A magyar életvezetésekről felzárkózó könny és vérpára nemcsak a mi szabadságunk csillagát takarta el, hanem ködbe borította egész Európa hajóját, amelynek kétészlevesen bug a ködkürtje. A magyar szabadság csínaga tenet csak iránymutató Európa hajójának a háborús zátonyok között. A magyar revizió, szabadság gondolata; világüggé tette a sor-

sonkat. Tisztán az értéke igazságával, krisztusi egyszerűségével békét — vagy pusztulást jelent az európai civilizáció számára. A nemzetek társadalmában reviziót, szabadságot követel a magyarság. Nem többet, csak annyit, mint amennyit a nemzetek közti szabadságjogok igazsága megenged.

Az ezideli március idosa, a Rákóczi év szabadság-ünnepe, Rákóczi — mint a magyar törtélelem minden hőse, a szabadság hőse volt. Tragikus egyszerűséggel írja a vezérlő fejedelem a munkácsi manifesztumában: kiujultak a nemes magyar nemzet sebei. És azóta, hogy a majtényi síkon letörték a zászlók — hányszor ujultak a sebek. Csak az nyugtat meg, hogy a szabadság isteni eszme, amelynek a hősei halhatatlanok, vértanui örökéletűek. Kiujulhatnak a sebek, egy nemzet, mely a szabadság eszméjét tisztán az igazság erejével szolgálja — halhatatlan, mint a szabadság eszméjének vértanui. *Asbóth Ferenc.*

Most pedig a nemzet fog szólni.

A múlt század dicső korszaka veti előre a fényét. Új, a magyarság korszerű, gyökeres, de a nemzet életérjével számoló reformok előtt állunk, amelyek korszerű eszközeikkel a magyarság jövőjét beleépítik, beleágyazzák a nemzetek társadalmának életébe. Reformok korszaka jön. Azoké a reformoké, amelyek új történelmi, új lehetőség-kelet, valószínű adó reményeket adnak a szikkadó magyar ugar.

Az új korszak szólásra hívja a magyar nemzetet. A múlt reménytelenségei után, a nemzet következik szólásra. A nemzet fog szólni mind arról, amit jövője érdekében akar. Ránk dübörgő világesemények, sorsdöntő idők bizonytalan, kaotikus kavargásában a Kárpátok gyűrűjét

roppantó titáni erők roppantó karjai között: a nemzet fog szólni.

Magasztosuljon fel az a szent történelmi pillanat. Sorsdöntő elhatározások küszöbén, az új élet megalkotó pillanatának nagyszerűségében az új élet hajnalának felemelő érzésével induló, a magyarság nagy vágyainak teljesülése percében, áhitatos lélekkel kapcsoljuk össze turáni átokverte sorunk roppant szerető lélekcsiklái.

Akik pedig nem tudnak örülni a vágyak teljesülésének, akik az élet lázában fáradt szívvel járnak, álljanak félre: A nemzet következik szólásra. *(A.F.)*

Országos vásár. Holnap, hétfőn lesz ez évben az első országos vásár kirakodással, amelynek ha az időjárás kedvez, egy a nagyforgalmu lesz.

A meggyedések közül sokan törekszenek jók lenni. A tanulásra és a hazaszeretetre egyforma számban használják akarattukat. Most kell tanulnom, írja valamelyik, mert öregemre már késő. — Tanulásom áran alapítom meg jövőmet — írja a másik. — Tovább tanulásra akarom akaratomat használni. — Aki jóságra törekszik, azok közt vannak a rossz gondolatok ellen. Ezeket irják becsületes ember akarok lenni. — Szívem, lelkem erősítésére használom akaratomat. — Tiszta lelki-

pan maslele irányoltan. (Adler.) A hiány csak azért áll fent, mert a gyerek másra irányítja, mint amire kell. Az előbb említett példák bőségesen igazolják, hogy tanítványainkban az akaraterő megvan, ugyan, de annak irányítását, jó útra terelését mielőbb kezdtükbe kell vennünk.

A felsorolt példák szerint gyerekeink az akarat fejlesztését olyan fába vágják, amit sohasem tudnak szétrepedeztetni. Elérhetetlen vagy élelővilág felé, ahova nem juthatnak el soha. Hiszen valamennyi írás a

kis polgárista-életében ez a nekünk leföldítetnek is sokat jelentő kifejezés: a bűnök szennyétől óvakodom? Bizonyára csak sejtetem, amit kis értelmével és kevés élettapasztalattal még önmaga előtt sem tisztázhatott? — Vagy mit jelent egy kis gyermek az embertársak érdekében, amikor nem nevez meg határozott feladatot? Kötelességünk, hogy a kis dolgokra tereljük figyelmét és feltárjuk előtte a kicsiben rejlő nagyság titkait. Ők várásokat akarnak építeni mesepalotkákból, nekünk meg kell mutatnunk, hogy a leggyerekesebb feladatokból és apró homokból áll. Ha ide költik le akarattukat — idővel — házior, sőt falu, vagy város is épülhet. A buktott tanuló ne akarjon egyszerre teljes lenni, mert az bajosan sikerül. Kérdje meg azonban még ma a mulat, hogy elengedhes-e osztályzatot érdemeljen.

Lángoló hazaszeretettüket örömmel olvastam, ám ez is részükről megfoghatatlan. Semmit sem jelent. Amit országvezető politikusok nem tudnak megcsinálni, azt a mi gyere-

keink játékosnak nézik. Itt rá kell mutatnunk, hogy pusztán szavakka kacsintgatnak elérhetetlen célok felé a helyett, hogy kialakítandó önmagukban a pontos, rendezett magyar. Halálig szolgálni a hazát szent dolog, de ezt apró dolgok kifogástalan keresztelvitelének gyakorlásán kell kezdeni. Stanley (Szteuli) mint árvaházi gyerek naponként oly pontosan vetette be az ágyakat, hogy akár egy herceg is elhalhatott volna benne. Az ügyvétesben-gyakorolt erős akarattal tudott minden akadályt legyőzni, hogy felkutatassa a leg-

Milyen szomoró, hogy a gyerek nem keres és nem talál akarata edzésére könyvetben megoldandó feladatokat. Így kalandoznak el a világba akarni. Megtanulják a világ összes nyelveit — mondják — csak magyarul, vagy a németből buknak meg. Megismerik a világot, csak nem tudnak egy idegent elkalandozni szülővárosukban és a környékén. Egyiptomba, Afrikába, ki tudja hova vágnak, a nem-jut-aszokba, hogy egy gyönyörű tavaszi délután kordulást

és a lélek kormányására használom. — Elefánt jelent nem egynek a szobor magyar jövőd, a régi határok és a haza boldogsága.

Ime a gyermekeinkben rejlik rengeteg akaratot.

Helyletelni mondják, hogy valaki nem tudja figyelni azaz pontossítani. Minden esetben kiderül, hogy nagyon is jól tudja, csak hogy valamit másra. Az akarat hiányos is így áll a dolog. Ebben is többnyire megtaláljuk a hajthatatlan akaratot, csak-

tát jelezte, a mai diák és célja között. De mi legyen a ma és a megálmodott, elképzelt jövő közötti idő? Az akarat erejével? Itt nekünk kell válaszolnunk, messzecepapongó akarattukat nekünk kell a mához kötni, hogy a szellemünkben a jövőd, az elvárható célok felé terelje volna.

A legtöbb gyerek jó akar lenni. Izen ám, de mi az, hogy jó? Hol tudja ezt egy 10-16 éves gyerek megmarkolni? Mit jelent ez egy

